

بررسی تاثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی در کاهش اعتقادات مذهبی دانش آموزان

عرفان زومکزی^۱، عابد دهواری محمدی^۲، زهرا زومک زهی^۳، خدیجه زومکزی^۴، محمد نعیم حسین زهی^۵

۱- لیسانس راهنمایی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید مطهری زاهدان

۲- لیسانس زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید مطهری زاهدان

۳- لیسانس آموزش علوم تجربی، دانشگاه آزاد سراوان

۴- لیسانس زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراوان

۵- لیسانس آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراوان

Farhadkami666@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی در کاهش اعتقادات مذهبی دانش آموزان انجام شد. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی از نظر ماهیت، توصیفی و از نظر روش، پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان مدارس غیر دولتی ابتدایی آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ می‌باشد که عدد آن ۲۶۹۲ نفر بوده است. با توجه به جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۲۸۵ نفر تعیین شد. به نظر می‌رسد، فناوری‌ها و ابزارهای ساخته و پرداخته انسان که بدون شک با هدف سهولت بخشیدن و ارتقاء کیفیت زندگی به عنوان یک خواست مشترک و همگانی و گرایش جهانی ابداع شده‌اند، چه بسا به گونه‌ای ناخوشایند و نامطلوب، در کار ساخت انسان‌اند و عادات، ارزش‌ها و هنجارهایی را به صورت صریح و ضمنی به او تحمیل می‌نمایند. با توجه به این نکات، می‌توان نتیجه گرفت که شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند تأثیرات مختلفی بر روی اعتقادات مذهبی دانش آموزان داشته باشند و باید به دقت بررسی شوند. برای کاهش تأثیرات منفی آن‌ها بر روی اعتقادات مذهبی دانش آموزان، باید از آموزش‌های مناسب و فرهنگ‌سازی‌های لازم استفاده شود تا دانش آموزان بتوانند از شبکه‌های اجتماعی مجازی با استفاده از منابع و محتوای معتبر و صحیح، به شناخت بهتری از دین و اعتقادات مذهبی خود دست یابند.

کلمات کلیدی: شبکه اجتماعی، اعتقادات، مذهب، دانش آموزان

مقدمه

عرصه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهان معاصر با سرعت فزاینده‌ای در حال گسترش و تغییر است و همه ابعاد زندگی را در شکل‌های متفاوت آن دچار دگرگونی کرده است. (عطاران، ۱۳۸۳) در جهان امروز، شبکه‌های اجتماعی به عنوان در دسترس ترین ابزار فناوری ارتباطی و اطلاع رسانی در جوامع بشری به شمار می‌آید. مک کنا و بارق (۲۰۰۸) دریافتند که استفاده منظم و پیوسته از پیامک شبکه‌های اجتماعی و مشارکت در گروه کاربران زندگی آنها را بهبود بخشیده بخصوص کسانی که مشکلاتی در حوزه ارتباط چهره به چهره تجربه کرده‌اند. (افرادی که از نظر اجتماعی آشفته یا تنها هستند و یا هویت‌های گوشه گیر و حاشیه‌ای دارند). یکی از کاربردهای شبکه‌های اجتماعی، قابلیت اتصال آن به اینترنت می‌باشد که این سرویس در بین کاربران ایرانی بسیار رایج است. با تمرکز بر جوانب مثبت استفاده حرفه‌ای از اینترنت، مک کنا، گرین و گلسون (۲۰۰۲) تلاش نمودند تا در خصوص پیامدهای بین فردی و اجتماعی اینترنت نیز به تحقیق بپردازند. از مشخصه‌های قابل بررسی شبکه‌های اجتماعی زبان‌های خاص و غیراستاندارد است. برخلاف تلفن ثابت که الگوهای ثابت و یکسان زبان را به همراه داشت. شبکه‌های اجتماعی زبان‌های متفاوت و خاصی را که در حلقه‌های دوستانه مورد استفاده قرار می‌گیرد و از یکدیگر متمایز هستند، رواج داده است. این مشخصه، بخصوص در پیام کوتاه مشاهده می‌شود. (گسر، ۲۰۰۴) پیام‌های کوتاه مزایا و معایبی دارند؛ نخست آنکه به هنگام دریافت پیام کوتاه حضور دریافت کننده در پای تلفن ضروری نیست. این سرویس سریع و ارزان است و از درگیری در مکالمات طولانی و بی مورد جلوگیری می‌کند و می‌تواند گروه بسیاری را در آن واحد پوشش دهد. امتیاز دیگر این پدیده، خصوصی بودن آن است. به این شکل که ما می‌توانیم بدون صحبت و ایجاد مزاحمت برای دیگران، پیام خود را مخابره کنیم. از محدودیت‌های آن می‌توان به محدودیت حروف ارسالی حداکثر ۱۶۰ نشانه اشاره کرد و همین مسأله سبب به وجود آمدن قراردادهای نوشتاری ویژه و رمزی به هنگام ارسال پیام شده است. (لونگ، ۲۰۰۷) در دنیای کنونی، شبکه‌های اجتماعی به عنوان تکنولوژی کارزماتیک در مقایسه با تکنولوژی‌های دیگر چون کامپیوترهای لب تاب تجسم فرهنگی پیدا کرده و به صورت گسترده‌ای وارد زندگی اجتماعی مردم شده است. (فورچونیتی، ۲۰۰۱ - به نقل از عاملی، ۱۳۸۵) از دیگر کاربردهای شبکه‌های اجتماعی، بلوتوث است. در این بهیوه زمانی، بلوتوث یک جاسوسک جیبی می‌باشد که حرکت شما را از یک محل به محل دیگر پیوسته گزارش می‌دهد. بلوتوث برای اولین بار در سال ۱۹۹۴ توسط شرکت اریکسون ایجاد شد و هدف آن ایجاد ارتباط رادیویی کم مصرف و کم هزینه بین تلفن‌های همراه بود، بلوتوث به خودی خود یک نوع روش بی سیم برای انتقال اطلاعات در فاصله مشخص است ولی چیزی که این سیستم و ابزار را در ایران معروف کرده محتوایی است که بوسیله این سیستم جابجا می‌شود و بیشتر بدلیل مسائل اخلاقی و فرهنگی در جامعه ما نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است. براساس آمارها، اکثریت صاحبان گوشی‌های شبکه‌های اجتماعی مجهز به این فناوری، جوانان و نوجوانان جامعه هستند. ضریب آسیب پذیری روحی و روانی کاربرانی که مخاطب بلوتوث غیراخلاقی و ناشناس هستند، بسیار بالاتر از مخاطبانی است که در بالای دهه سوم عمر خود بسر می‌برند. (رضایی، بوجارزاده، ۱۳۸۶)

بسیاری از صاحب نظران مانند به بررسی محدودیت‌ها و تنگناهایی که فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی از نظر توسعه ظرفیت‌ها و قابلیت‌های انسانی به همراه دارند، پرداختند. محور اصلی و مشترک آنها را شاید بتوان اینگونه توصیف کرد که به نظر می‌رسد، فناوری‌ها و ابزارهای ساخته و پرداخته انسان که بدون شک با هدف سهولت بخشیدن و ارتقاء کیفیت زندگی به عنوان یک خواست مشترک و همگانی و گرایش جهانی ابداع شده‌اند، چه بسا به گونه‌ای ناخوشایند و نامطلوب، در کار ساخت انسان‌اند و عادات، ارزش‌ها و هنجارهایی را به صورت صریح و ضمنی به او تحمیل می‌نمایند. دستیابی به کیفیت حیات در ابعاد دیگر، به دیگر سخن، ممکن است همزمان با تسهیل دستیابی به اهداف و آرمان‌هایی از طریق فناوری به مخاطره بیفتد؛ به عبارت دیگر، برخی فناوری‌ها و به ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات را می‌توان به غولی تشبیه کرد که به مدد انسان از چراغ بیرون جسته است و اکنون کمال یا حیات پاک او را با مخاطراتی مواجه ساخته است. (مهر محمدی، ۱۳۹۱، ۳) استفاده مفرط از شبکه‌های اجتماعی زمینه ساز بروز برخی از الگوهای رفتاری از جمله؛ بیدار ماندن در شب و تمایل به تبادل پیام کوتاه، ظرفیت اعتیاد آوری به اینترنت، می‌شود. به

طوری که این افراد معتقدند که بدون استفاده از شبکه‌های اجتماعی قادر به زندگی کردن نیستند. این یافته‌ها بیانگر تأثیر منفی شبکه‌های اجتماعی بر سلامت جسمی و روانشناختی دانش آموزان است. (کامیپیو و سوگیرا، ۲۰۰۵) تأثیرات و بسترسازی‌های شبکه‌های اجتماعی برای برخی مقاصد نامتناسب افراطی و گاه هنجارشکنانه، موجب نگرانی نهادهای سیاسی و اجتماعی شده است. شبکه‌های اجتماعی به واسطه برخی ویژگی‌ها چون سرعت انتقال، تنوع مطالب و ارزان بودن آن که از شاخصه‌های مهم رسانه‌های پست مدرن می‌باشد به راحتی در اختیار افراد با سبک‌ها و هنجارهای مختلف اجتماعی قرار گرفته و این امر به مرور میزان کنترل خانواده‌ها و مدارس بر آموزگاران نسل جدید و نیز کیفیت و جهت‌گیری‌های آموزشی و تربیتی خانواده‌ها، مدارس و جامعه را متأثر ساخته است. در تحلیل اجتماعی از شیوه بهره‌گیری شبکه‌های اجتماعی، باید خاطر نشان ساخت تکنولوژی مذکور موجب کاهش حضور عوامل انسانی در تعاملات روزانه، القاء ضرورت پذیرش زبان واحد در بطن برنامه‌ها و تبدیل زبان انگلیسی به زبان جهانی، غلبه بازار آزاد و فرهنگ سودآوری، تحمیل شکل نوینی از امپریالیسم فرهنگی و گسترش مصرف‌گرایی و مدگرایی نیز شده است. شبکه‌های اجتماعی علاوه بر کاربردهای گسترده برای انسان‌ها در حوزه‌های گوناگون، برخی پیامدهای نامناسب اجتماعی مانند: اعتیاد روانی، کاهش ارزش‌ها و اعتقادات، کاهش تعاملات اجتماعی، بلوغ زود هنگام، چالش امنیت شخصی، پیام‌های غیر اخلاقی و ... را نیز در پی خواهد داشت. این آسیب‌های اجتماعی برای اقشار مردم، تهدید جدی محسوب می‌شود. مهم‌ترین قشری که از کاربرد شبکه‌های اجتماعی تأثیر می‌پذیرد، نوجوانان و جوانان هستند. در این دوره سنی، به دلیل شرایط روانی، اجتماعی و عاطفی خاصی که وجود دارد، نوجوانان و جوانان، بیش از کودکان و بزرگسالان با موضوعات جدید و نو، اعم از مثبت یا منفی اشتغال ذهنی پیدا می‌کنند و به سمت آن سوق داده می‌شوند. در واقع در دوره نوجوانی و جوانی، فرد بیش از هر سن دیگری، از خانه فاصله گرفته و اکثراً با گروه همسالان، روزگار گذرانده و چون از پختگی لازم جهت مقابله با فشارهای گروه برای هم‌رنگ ساختن فرد برخوردار نیستند، احتمال است با فشارهای مزبور به صورت منفی برخورد کرده و تحت تأثیر رفتارهای مد‌گرایانه، آسیب‌زا و منفی گروه همسالان قرار گیرند. (استرنبرگ و مانهام، ۲۰۰۷)

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی از نظر ماهیت، توصیفی و از نظر روش، پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان مدارس غیر دولتی ابتدایی آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ می‌باشد که تعداد آنها ۲۶۹۲ نفر بوده است. (۴۱۴ نفر دختر و ۷۶۴ نفر پسر) با توجه به جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۲۸۵ نفر تعیین شد. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب جنسیت استفاده گردید. توزیع فراوانی نمونه آماری دانش آموزان دختر و پسر به ترتیب برابر با ۱۰۰ و ۱۸۵ نفر و درصد نمونه آماری آنها به ترتیب برابر با ۳۵،۰۹ و ۶۴،۹۱ درصد می‌باشد. جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها به دو روش، کتابخانه‌ای، با مطالعه کتب و بررسی گزارش‌های پژوهشی و از سایت‌های علمی و تخصصی مرتبط با متغیرهای پژوهش و پرسشنامه محقق ساخته که برای تعیین روایی ابزار اندازه‌گیری، از نظرات اساتید حوزه مسائل دینی استفاده شد، صورت گرفته است. با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، مشخص شد، پنج متغیر شبکه‌های اجتماعی (اتصال به اینترنت، اتصال به ماهواره، تبادل فیلم و عکس، کاربرد پیامک و کاربرد بلوتوث) در این پژوهش، دارای ضریب پایایی بیش از ۰/۷۵ می‌باشند. برای توصیف و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده گردید. با توجه به ماهیت این پژوهش، از آمار توصیفی برای دسته‌بندی کردن اطلاعات، تنظیم جداول، رسم نمودارها، محاسبه درصدها، میانگین و واریانس استفاده می‌شود. (صادقپور و مرادی، ۱۳۸۹) از آمار استنباطی نیز، با توجه به اینکه مقایسه بین نتایج داده‌های دختران و پسران، مد نظر نبوده است، برای محاسبات از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۱ نشان می‌دهد؛ ۷۱/۲۳ درصد از دانش آموزان در مجموع با انتخاب گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد در حد چشمگیری و ۱۵/۷۹ درصد از دانش آموزان به طور متوسط اعلام نمودند که شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی تأثیر دارد. همچنین ۱۲/۹۸ درصد از دانش آموزان تأثیر آن را کم و خیلی کم دانسته‌اند.

جدول ۱ - توصیف داده‌های تأثیر شبکه‌های اجتماعی در میزان کاهش اعتقادات مذهبی دانش آموزان

میانگین	تأثیر شبکه‌های اجتماعی		مؤلفه
	توزیع درصدی	توزیع فراوانی	
۲۹/۰۰	۳۸/۹۵	۱۱۱	خیلی زیاد
	۳۲/۲۸	۹۲	زیاد
	۱۵/۷۹	۴۵	متوسط
	۸/۴۲	۲۴	کم
	۴/۵۶	۱۳	خیلی کم
	۱۰۰	۲۸۵	جمع

جدول شماره ۲ بیانگر توصیف داده‌های مربوط به تأثیر هر یک از متغیرهای شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان است. داده‌های این جدول نشان می‌دهد؛ دانش آموزان با انتخاب گزینه‌های زیاد و خیلی زیاد به ترتیب اولویت: اتصال به اینترنت با شبکه‌های اجتماعی ۷۶/۴۹ درصد، اتصال به ماهواره با شبکه‌های اجتماعی ۷۴/۷۳ درصد و تبادل فیلم و عکس با شبکه‌های اجتماعی ۶۶/۳۱ درصد را در کاهش اعتقادات مذهبی بسیار مؤثر دانسته‌اند. از طرف دیگر دانش آموزان با انتخاب گزینه‌های کم و خیلی کم به ترتیب اولویت: کاربرد پیامک با شبکه‌های اجتماعی ۳۵/۷۹ درصد و کاربرد بلوتوث با شبکه‌های اجتماعی ۱۷/۵۴ درصد را در کاهش اعتقادات مذهبی کمتر مؤثر دانسته‌اند.

جدول شماره ۲ - توصیف داده‌های مربوط به تأثیر هر یک از متغیرهای شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی دانش آموزان

میانگین	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		متغیرهای تلفن همراه	ردیف
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۳۴/۷۳	۵/۹۷	۱۷	۷/۷۲	۲۲	۹/۸۲	۲۸	۲۴/۹۱	۷۱	۵۱/۵۸	۱۴۷	اتصال به اینترنت	۱
۳۲/۷۲	۹/۸۲	۲۸	۶/۳۲	۱۸	۹/۱۳	۲۶	۲۵/۹۶	۷۴	۴۸/۷۷	۱۳۹	اتصال به ماهواره	۲
۲۸/۸۲	۷/۰۲	۲۰	۷/۳۷	۲۱	۱۹/۳۰	۵۵	۲۵/۹۶	۷۴	۴۰/۳۵	۱۱۵	تبادل فیلم و عکس	۳
۲۲/۳۰	۲۲/۴۶	۶۴	۲۹/۸۲	۸۵	۱۱/۹۳	۳۴	۱۹/۳۰	۵۵	۱۶/۴۹	۴۷	کاربرد پیامک	۴
۲۷/۴۳	۲۸/۴۲	۸۱	۳۹/۶۵	۱۱۳	۱۴/۳۹	۴۱	۷/۷۲	۲۲	۹/۸۲	۲۸	کاربرد بلوتوث	۵

همانطور که می دانیم؛ اگر توزیع جامعه نرمال نباشد، نمی توان استنباط درست از نتایج داشت؛ بنابراین:

(۱) توزیع داده ها نرمال است. $HO : Sig. \geq 0,05$

(۲) توزیع داده ها نرمال نیست. $H1 : Sig. < 0,05$

داده های جدول شماره ۳ و مقادیر بدست آمده از انجام آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان می دهد که تمام متغیرهای شبکه های اجتماعی از توزیع نرمال پیروی می کنند. از این رو، متغیرهای پژوهش مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج به دست آمده به تفکیک متغیرها، به قرار زیر است.

جدول ۳- آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره کولموگروف-اسمیرنوف (K-S)	سطح معنی داری (Sig.)
اتصال به اینترنت	۰,۲۴۴	۰,۲۰
اتصال به ماهواره	۰,۳۱۸	۰,۳۹
تبادل فیلم و عکس	۰,۲۹۱	۰,۰۹
کاربرد پیامک	۰,۲۴۳	۰,۲۸
کاربرد بلوتوث	۰,۲۸۹	۰,۱۷

فرضیه اول: اتصال به اینترنت با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

اتصال به اینترنت با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر نیست. H_0

اتصال به اینترنت با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. H_1

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۴، نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/05$)، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می نمایند، چرا که $(Sig. = 0,000 < \alpha = 0/05)$ و $t = 1,96$ جدول بحرانی $t = 54,282 >$ محاسبه شده.؛ بنابراین می توان ادعا نمود، اتصال به اینترنت با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۴- آزمون t تک نمونه ای فرضیه اول

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	Test Value = *		
				محاسبه شده t	درجه آزادی	.Sig
اتصال به اینترنت	۲۸۵	۳,۹۷۳	۱,۱۵۲	۵۴,۲۸۲	۲۸۴	۰,۰۰۰

فرضیه دوم: اتصال به ماهواره با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

اتصال به ماهواره با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر نیست. H_0

اتصال به ماهواره با استفاده از شبکه های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. H_1

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۵، نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/05$)، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می نمایند، چرا که $(Sig. = 0,000 < \alpha = 0/05)$ و $t = 1/96$ جدول بحرانی $t = 61/274 >$ محاسبه

شده). بنابراین می‌توان ادعا نمود، اتصال به ماهواره با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۵- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه دوم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
.Sig	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰,۰۰۰	۲۸۴	۶۱,۲۷۴	۱,۰۸۶	۴,۲۳۱	۲۸۵	اتصال به ماهواره

فرضیه سوم: تبادل فیلم و عکس با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. تبادل فیلم و عکس با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر نیست. H_0 :
تبادل فیلم و عکس با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. H_1 :
نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۶ نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = ۰/۰۵$)، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می‌نمایند، چرا که ($\text{Sig.} = ۰,۰۰ < = \alpha ۰/۰۵$) و ($t = ۱/۹۶$) جدول بحرانی $t = ۲۹/۶۷ >$ محاسبه شده) بنابراین می‌توان ادعا نمود، تبادل فیلم و عکس با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۶- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه سوم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
.Sig	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰,۰۰۰	۲۸۴	۲۹,۶۷	۱,۰۱۸	۲,۱۹۶	۲۸۵	تبادل فیلم و عکس

فرضیه چهارم: پیامک با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. پیامک با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر نیست. H_0 :
پیامک با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. H_1 :
نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۷، نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = ۰/۰۵$)، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می‌نمایند، چرا که ($\text{Sig.} = ۰,۰۰۰ < = \alpha ۰/۰۵$) و ($t = ۱/۹۶$) جدول بحرانی $t = ۳۰/۵۹ >$ محاسبه شده). بنابراین می‌توان ادعا نمود، پیامک با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۷- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه چهارم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
.Sig	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰,۰۰۰	۲۸۴	۳۰,۵۹	۱,۴۰۷	۲,۷۲۴	۲۸۵	پیامک

فرضیه پنجم: بلوتوث با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.
 بلوتوث با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر نیست. H_0
 بلوتوث با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است. H_1
 نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۸، نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/05$)، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می‌نمایند، چرا که ($\text{Sig.} = 0,000 < \alpha = 0/05$) و $t = 1/96$ جدول بحرانی $t = 52/171 >$ محاسبه شده).؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، بلوتوث با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۸- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه پنجم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
.Sig	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰,۰۰۰	۲۸۴	۵۲,۱۷۱	۱,۲۳۶	۴,۱۰۶	۲۸۵	بلوتوث

فرضیه اهم: شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مدارس غیر دولتی ابتدایی آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان مؤثر است. به صورت ریاضی داریم: $H_0: \rho = 0$ و $H_1: \rho \neq 0$
 نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۹، نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/05$)، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تأیید می‌نمایند، چرا که ($\text{Sig.} = 0,000 < \alpha = 0/05$) و $t = 1/96$ جدول بحرانی $t = 47/758 >$ محاسبه شده).؛ بنابراین می‌توان ادعا نمود، استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کاهش اعتقادات مذهبی بین دانش آموزان مدارس غیر دولتی ابتدایی آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان مؤثر است.

جدول ۹- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه اهم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
.Sig	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰,۰۰۰	۲۸۴	۴۷,۷۵۸	۶,۳۶۶	۱۹,۳۴	۲۸۵	شبکه‌های اجتماعی

بحث و نتیجه گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش، از دیدگاه دانش آموزان مدارس غیر دولتی ابتدایی آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان، شبکه‌های اجتماعی به عنوان تکنولوژی اطلاعاتی و ارتباطی در کاهش اعتقادات مذهبی مؤثر است. باید در نظر داشت، امروزه خارج از محیط مدرسه در جیب هر دانش آموز یک شبکه‌های اجتماعی وجود دارد که در صورت توجه مسئولان و متولیان آموزشی و با تنظیم برنامه‌های درسی مروج فرهنگ اسلامی، از طریق این تکنولوژی اطلاعاتی و ارتباطی می‌توان در جهت اشاعه و نشر فرهنگ اسلامی- ایرانی در این قشر از جامعه گام وافری برداشت. بر اساس یافته‌های دیگر پژوهش با توجه به دیدگاه دانش آموزان درخصوص تأثیر چشمگیر اتصال به اینترنت با شبکه‌های اجتماعی (به میزان ۷۶,۴۹ درصد)، اتصال به ماهواره با شبکه‌های اجتماعی (به میزان ۷۴,۷۳ درصد) و تبادل فیلم و عکس با شبکه‌های اجتماعی (به میزان ۶۶,۳۱ درصد) و همچنین تأثیر قابل ملاحظه کاربرد پیامک با شبکه‌های اجتماعی (به میزان ۳۵,۷۹ درصد) و کاربرد بلوتوث با شبکه‌های اجتماعی (به میزان ۱۷,۵۴ درصد) در کاهش اعتقادات مذهبی دانش آموزان، این موضوع بیانگر تأثیر بسزای فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات از جمله شبکه‌های اجتماعی و متغیرهای آن در نظام آموزشی است که اگر از آن غفلت شود، فرصت‌های نابی در جهت اشاعه و نشر فرهنگ و معارف اسلامی در فضای مجازی در کارزار تهاجم همه جانبه فرهنگی و جنگ نرم از دست خواهد رفت و شرایط آنگونه که باب میل دشمنان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در سست ساختن باورهای اعتقادی، ایمان، ایقان و تزلزل ارزش‌ها در بین اقشار جامعه و ویژه نوجوانان و جوانان است، پیش خواهد رفت.

منابع

۱. عطاران، محمد؛ فناوری اطلاعات: بستر اصلاحات در آموزش و پرورش؛ تهران: مؤسسه توسعه فناوری آموزشی مدارس هوشمند، (۱۳۸۳).
۲. مهر محمدی، محمود؛ مهارت‌های اساسی زندگی در عصر فاوا؛ دانشنامه ایرانی برنامه درسی، (۱۳۹۱).
۳. صادقی‌پور، بهرام و مرادی، وهاب؛ تحلیل آماری با نرم افزارهای SPSS&AMOS؛ بابل‌سر: مازندران، (۱۳۸۹).
۴. رضایی، آرش و بوجارزاده، مجید؛ بلوتوث، فرهنگ استفاده، بایدها و نبایدها؛ روزنامه اسرار، (۱۳۸۶/۸/۲۹).
۵. عاملی، رضا؛ فردگرایی جدید و شبکه‌های اجتماعی: تکنولوژی فردگرایی و هویت؛ مجله الکترونیکی رسانه جهانی، شماره اول، بهار، (۱۳۸۵).
۶. کهنسال، مهدی؛ تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در بین دانش آموزان مدارس متوسطه شاهد شهر ساری؛ پایان نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، (۱۳۹۳).
۷. پناهی، یعقوب و اصلانی، طاهر و فرجی، رباب و بتواز، حسین؛ وابستگی به شبکه‌های اجتماعی و آسیب‌های روانی-اجتماعی در دانش آموزان: بررسی اثرات پیام کوتاه و بلوتوث؛ مجموعه مقالات نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی نوپدید، تهران: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، (۱۳۹۱).
۸. Crystal, D. (۲۰۰۸). *Txtng: The Gr8 Db8*. Oxford: Oxford University Press.
۹. Kamibeppu, K., & Sugiura, H. (۲۰۰۵). *Impact of the mobile phone on junior high school students' friends hips in the Tokyo metropolitan area*. *Cyber psychology & Behavior*, ۸(۲), ۱۲۱-۱۳۰.
۱۰. Leung, L. (۲۰۰۷), "Unwillingness-to-communicate and college students' motives in SMS mobile messaging", *Telematics and Informatics*, ۲۴: ۱۱۵-۱۲۹.
۱۱. Geser, H. (۲۰۰۴) "Towards a Sociological Theory of the Mobile Phone", available at http://socio.ch/mobile/t_geser ۱. Pdf.
۱۲. Sternberg, L. & Monaham, C. C. (۲۰۰۷). *Age differences in resistance to peer influence*. *Der Psycholgy*, ۴۳(۶), ۱۵۳۱-۱۵۴۳
۱۳. Thurlow, C. (۲۰۰۳). *Generation Txt? Exposing the sociolinguistics of young people's text-messaging*. *Discourse Analysis Online*.
۱۴. McKenna, K. Y. A. & Bargh, J. A. (۲۰۰۸). *Plan ۹ from cyberspace: The implications of the Internet for personality and social psychology*. *Personal and Social Psychology Review*, ۴, ۵۷-۷۵.
۱۵. McKenna, K. Y. A., Green, A. S., & Gleason, M. E. J. (۲۰۰۲). *Relationship formation on the Internet: What's the big attraction?* *Journal of Social Issues*, ۵۸, ۹-۳۱